

Aluehallitus

Aika 10.11.2025 klo 09:00 -

Paikka Kokoushuone Saimaa, Mikkelin keskussairaala (Porrassalmenkatu 35-37, Mikkeli) / Teams

Käsiteltävät asiat

Asia	Liitteet	Otsikko	Sivu
193		Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	3
194		Pöytäkirjan tarkastajien valinta	4
195		Työjärjestyksen hyväksyminen	5
196		Hyvinvointialuejohtajan esiin nostamat ajankohtaiset asiat ja jäsenten esittämät kysymykset	6
197	1	Otto-oikeuskelpoisten päätösten käsittely	7
198	2	Silmätautien ja tekonivelkirurgian selvitys YTA -alueella	9
199	3	Osavuosisikatsaus 1-9/2025 ja vuoden 2025 talousarvion muuttaminen	11
200		Aluehallituksen kokoukset kevätkaudella 2026	14
201		Hyvinvointialueen sitoutuminen Pieksämäen sote- ja pelastuskeskuksen rakentamiseen	16
202	4 - 11	Tiedoksi saatettavat asiat	18
203	12, 13	Tarkastuslautakunnan talousarvio 2026	20
204	14 - 17	Vuoden 2026 talousarvio ja taloussuunnitelma vuosille 2026-2028	22

Sisällysluettelo

Osallistujat

	Nimi	Tehtävä
Läsnä	Leppä Jari	puheenjohtaja
	Valtola Pirkko	1. varapuheenjohtaja
	Seppälä Arto	2. varapuheenjohtaja
	Aho Eero	jäsen
	Huhtinen Marjaana	jäsen
	Järvinen Heli	jäsen
	Peitsaro Panu	jäsen
	Pulliainen Liisa	jäsen
	Saari Sanni	jäsen
	Silvennoinen Eija	jäsen
	Valtola Oskari	jäsen
	Vironen Jouni	jäsen
	Wuorinen Jarkko	jäsen
	Anna-Kristiina Mikkonen	valtuuston puheenjohtaja
	Vehmala Tommi	valtuuston 1. varapuheenjohtaja
	Auvinen Hannu	valtuuston 2. varapuheenjohtaja
	Seppälä Santeri	hyvinvointialuejohtaja
	Luukkonen Jaana	johtajaylilääkäri
	Kaukonen Niina	ikääntyneiden palvelujen toimialajohtaja
	Tavi Saara	sosiaalipalvelujen toimialajohtaja
	Lokka Seppo	pelastus- ja turvallisuuspalvelujen toimialajohtaja
	Kuosmanen Kimmo	terveyspalvelujen toimialajohtaja
	Sipilä Sami	konsernipalvelujen toimialajohtaja
	Laurikainen Antti	pöytäkirjanpitäjä
	Poikolainen Tarja	juristi
	Vauhkonen Jouni	viestintäasiantuntija

Aluehallitus

10.11.2025

193**Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**

Aluehallitus 10.11.2025

Kokouskutsun antaa puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja.

Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat. Kokouskutsu lähetetään vähintään neljä päivää ennen kokousta. Kirjallinen kutsu on toimitettu jäsenille sähköpostitse 5.11.2025.

Esityslista, joka sisältää selostuksen käsiteltävistä asioista ja ehdotukset toimielimen päätöksiksi, lähetetään kokouskutsun yhteydessä, jollei erityiset syyt ole esteenä.

Kokouskutsu lähetetään jäsenille ja muille, joilla on läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus toimielimen päättämällä tavalla.

Kokouskutsu, esityslista, liitteet ja oheismateriaali lähetetään ensisijaisesti sähköisesti. Tällöin valmistelutoimielin tai sen nimeämä viranhaltija vastaa siitä, että tähän tarvittavat tekniset laitteet, järjestelmät ja tietoliikenneyhteydet ovat käytettävissä. Salassa pidettäviä tietoja voidaan lähettää vain suojatulla yhteydellä.

Todetaan läsnäolijat sähköisessä kokoushallintajärjestelmässä. Kokous on päätösvaltainen, kun vähintään seitsemän jäsentä on läsnä.

Päätös:

Aluehallitus

10.11.2025

194

Pöytäkirjan tarkastajien valinta

Aluehallitus 10.11.2025

Aluehallitus valitsee pöytäkirjantarkastajiksi kaksi aluehallituksen jäsentä ja varalle kaksi jäsentä aakkosjärjestyksessä.

Hyvinvointialuejohtajan esitys:

Tämän kokouksen pöytäkirjantarkastajiksi valitaan Eija Silvennoinen ja Jarkko Wuorinen sekä varalle Marjaana Huhtinen ja Pirkko Valtola. Pöytäkirja tarkastetaan sähköisesti 13.11.2025 ja se on nähtävänä hyvinvointialueen yleisessä tietoverkossa seuraavana arkipäivänä.

Päätös:

Aluehallitus

10.11.2025

Työjärjestyksen hyväksyminen

Aluehallitus 10.11.2025

Asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, ellei työjärjestystä päätetä muuttaa.

Hyvinvointialuejohtajan esitys:

Hyväksytään esityslistan mukainen työjärjestys.

Päätös:

Aluehallitus

10.11.2025

196

Hyvinvointialuejohtajan esiin nostamat ajankohtaiset asiat ja jäsenten esittämät kysymykset

Aluehallitus 10.11.2025

Hyvinvointialuejohtajan tilannekatsaus ajankohtaisiin asioihin.

Hyvinvointialuejohtajan esitys:

Merkitään tiedoksi hyvinvointialuejohtajan esiin nostamat ajankohtaiset asiat ja jäsenten esittämät kysymykset.

Päätös:

Aluehallitus

10.11.2025

Otto-oikeuskelpoisten päätösten käsittely

Aluehallitus 10.11.2025

Hyvinvointialuelain 97 §:n mukaan aluehallitus, aluehallituksen puheenjohtaja, hyvinvointialuejohtaja ja hallintosäännössä määrätty hyvinvointialueen viranhaltija voivat ottaa aluehallituksen käsiteltäväksi asian, joka on tämän lain nojalla siirretty aluehallituksen alaisen viranomaisen tai aluehallituksen jaoston toimivaltaan ja jossa asianomainen viranomainen on tehnyt päätöksen.

Hallintosäännön 30 §:n mukaan aluehallitus voi käyttää otto-oikeutta alaistensa viranomaisten päätöksiin lukuun ottamatta laissa määrättyjä poikkeuksia, kuten yksilöön kohdistuvia päätöksiä.

Päätökset ovat nähtävillä kokouksessa.

Etelä-Savon hyvinvointialueen viranhaltijapäätökset löytyvät myös osoitteesta
<https://etelasavonha.fi/eloisa/paatoksenteko/viranhaltijapaatokset/> ja
toimielimien esityslistat ja pöytäkirjat löytyvät osoitteesta
<https://etelasavonha.fi/eloisa/paatoksenteko/esityslistat-ja-poytakirjat/>.

Toimivalta:

Laki hyvinvointialueesta (611/2021) 97.1 §
Hallintosääntö § 30

Hyvinvointialuejohtajan esitys:

Aluehallitus merkitsee tiedoksi toimielimien ja viranhaltijoiden päätökset ajalta 19.10.-2.11.2025 ja päättää olla käyttämättä otto-oikeuttaan.

Aluehallitus

10.11.2025

Päätös:

Liitteet

Numero	Otsikko
--------	---------

Liite 1	Viranhaltijapäätökset ajalta 1910-0211_2025
---------	---

Aluehallitus

10.11.2025

198**Silmätautien ja tekonivelkirurgian selvitys YTA -alueella**

Aluehallitus 10.11.2025

7063/00.01.02.02/2025

Valmistelija

Terveyspalvelujen toimialajohtaja Kimmo Kuosmanen puh. 040 656 7885

Itä-Suomen YTA alueen yhteistyösopimukset on hyväksytty kaikkien hyvinvointialueiden aluevaltuustoissa syksyllä 2024. Sopimuksen toteutumista arvioidaan YTA alueen johtoryhmän toimesta. Tämän perustuen YTA johtoryhmä päätti käynnistää 31.10.2024 työnjakoselvityksen. Tässä yhteydessä päätettiin toteuttaa erillisselvitykset koskien silmätautien ja tekonivelkirurgian järjestämisestä ja sen konkreettisista nopeasti käyntiin laitettavista uusista yhteisistä tuotantomalleista. Päätöksessä todettiin, että selvitystyön jälkeen hyvinvointialueiden hallintoelimet tekevät selvityksen pohjalta mahdolliset päätökset.

Selvitystä varten muodostettiin selvitysryhmä, jossa oli mukana kaksi viranhaltijaa kustakin hyvinvointialueesta. Puheenjohtajana toimi Pohjois-Savon edustaja. Selvityksen tietopohjainen osuus hankittiin NHG:ltä ja se perustui kunkin hyvinvointialueen tieto- ja talousjärjestelmistä saatavaan tietoon. Selvitystyöryhmä ohjasi NHG:n työtä.

Selvitystyöryhmän yhteenveto ja esitykset jatkovalmisteluun on kuvattu liitteessä. YTA johtoryhmä on käsitellyt selvitystyötä kokouksissaan ja 23.10.2025 kokouksessaan päättänyt, että selvitystyö viedään hyvinvointialueiden aluehallituksiin käsiteltäviksi marraskuun 2025 aikana. Aluehallituksilta pyydetään linjausta siitä voidaanko valmistelua jatkaa viranhaltijatyöryhmän esityksen pohjalta (liite). Jos valmistelua jatketaan, työtä tukemaan tehdään ulkopuolinen selvitys silmätautien järjestämisen ja

Aluehallitus

10.11.2025

tuotannon liiketoiminnallisiin, taloudellisiin ja juridisiin kysymyksistä ml. järjestämisvastuun siirto. Lisäksi työtä varten etsitään selvityshenkilö, jonka työn kustannukset jaetaan hyvinvointialueiden kesken.

Tekonivelkirurgian osalta selvitystyöryhmän mukainen esitys valmistellaan päätettäväksi aluehallitukseen osana YTA-sopimuksen mukaista ESH-työnjakoselvitystä.

Toimivalta

Hallintosääntö 9.2 §:n 2 kohta

Hyvinvointialuejohtajan esitys:

Aluehallitus merkitsee tiedoksi valmistelun tilanteen ja päättää, että valmistelua voidaan jatkaa selvittämällä muodostaako ehdotetut vaihtoehdot Etelä-Savon hyvinvointialueen kannalta taloudellisesti ja toiminnallisesti tarkoituksenmukaisen kokonaisuuden.

Päätös:

Tiedoksi

Liitteet

Numero Otsikko

Liite 2 Työryhmän yhteenveto ja esitykset jatkovalmisteluun_2

Aluehallitus

10.11.2025

199**Osavuositarkastus 1-9/2025 ja vuoden 2025 talousarvion muuttaminen**

Aluehallitus 10.11.2025

2542/02.02.01/2025

Valmistelija

Rahoitusjohtaja Arto Jalkanen puh. 040 359 6841

Tammi-syyskuulta 2025 laadittu talouden osavuositarkastus on liitteenä. Liitteenä myös tammi-syyskuun tiivis taloustarkastus.

Raportti sisältää yleisen talouden tilannekuvauksen, henkilöstökatsauksen, talousarvion toteutumisennusteen tuloslaskelman, investointien ja rahoituslaskelman osalta sekä toimialakohtaiset ennusteet. Lisäksi raportissa on esitetty kooste talouden tasapainotustoimenpiteiden toteutumisennusteista.

Hyvinvointialueen tuloslaskelmamuotoinen ennuste on muodostettu kokoamalla palvelualue- ja toimialakohtaiset talousarvion toteutumisarviot koko organisaation kattavaksi ennusteeksi. Kokonaisuutena osavuositarkastuksen tulosennuste on 14,7 miljoonaa euroa alijäämäinen, eli noin 15,1 miljoonaa euroa aluevaltuuston joulukuussa vahvistamaa talousarviota heikompi. Edelliseen kvartaaliin verrattuna toimintakate on parantunut 1,6 miljoonaa euroa. Toimintatuottojen arvioidaan toteutuvan n. 2,9 miljoonaa euroa talousarviota paremmin. Toimintamenojen ylitys talousarvioon nähden on 21,7 miljoonaa euroa, ja suurimmat ylityspaineet kohdistuvat palvelujen ostoihin.

Vuoden 2025 talousarvio sisältää sopeutustoimia 38,2 miljoonan euron edestä, joista on tämän vuoden aikana toteutumassa 23,6 miljoonaa euroa. Sopeutustoimista n. 8,9 miljoonaa arvioidaan toteutuvan

Aluehallitus

10.11.2025

myöhemmin kuin vuonna 2025, ja n. 5,65 miljoonan euron sopeutukset uhkaavat jäädä kokonaan toteutumatta.

Toteutumattomat sopeutustoimet heikentävät tämän vuoden tulosenustetta, mutta ennusteen parantamiseksi on kartoitettu säästötoimenpiteitä, joita voidaan toteuttaa ilman poliittista päätöksentekoa. Näitä toimenpiteitä on tähän mennessä löydetty n. 10,3 miljoonan edestä, jotka olisivat toteutettavissa tämän vuoden aikana. Keinoja ovat esimerkiksi lomaraha- ja säästövapaiden suosittelu henkilöstölle, palveluostojen kriittinen tarkastelu, kuten myös aine-, tarvike- ja tavarahankinnoissa. Lomaraha- ja säästövapaita on tänä vuonna jo pidetty, ja kokonaissäästöpotentiaaliksi arvioidaan niiden osalta n. 2,4 miljoonaa euroa.

Vuoden 2025 tulosenusteessa toimintamenoiksi arvioidaan 914,0 miljoonaa ja vuoden 2024 tilinpäätöksessä vastaava luku oli 897,9 miljoonaa euroa. Kasvuprosentiksi muodostuisi täten 1,8, joka on hyvin maltillinen yleiseen kustannuskehitykseen verrattuna. Tämän vuoden talousarvion ja tilinpäätöksen välinen toimintamenojen muutos on -0,6 %, joten talousarvio on tiukka ja tähän verrattuna 14,7 miljoonan alijäämäistä tulosta voidaan pitää hyvänä.

Vuoden 2025 talousarviota esitetään muutettavaksi tilinpäätösennusteen perusteella. Talousarviomuutokset on esitetty kootusti liitteenä olevan osavuositäytäjäraportin kappaleessa 6. Myös rahoituslaskelma esitetään päivitettäväksi.

Toimivalta

Hallintosääntö 61 §

Hyvinvointialuejohtajan esitys:

Aluehallitus päättää

1. merkitä tiedoksi osavuositäytäjäraportin ajalta 1.1.-30.9.2025;
2. esittää aluevaltuustolle, että se merkitsee osavuositäytäjäraportin tiedoksi

Aluehallitus

10.11.2025

ja;

3. esittää aluevaltuustolle osavuosisikatsauksessa esitettyjen
talousarviomuutosten hyväksymistä.

Päätös:

Tiedoksi

Aluevaltuusto

Liitteet

Numero Otsikko

Liite 3 Osavuosisikatsaus tammi-syyskuu 2025

Aluehallitus

10.11.2025

200**Aluehallituksen kokoukset kevätkaudella 2026**

Aluehallitus 10.11.2025

7170/00.01.02.02/2025

Valmistelija

Hallintopalvelujohtaja Antti Laurikainen, puh. 044 351 2502

Hallintosäännön 128.1 §:n mukaan toimitellaan päättää kokouksensa ajan ja paikan.

Kokous pidetään myös, mikäli puheenjohtaja katsoo kokouksen tarpeelliseksi tai määräenemmistö toimitellimen jäsenistä tekee puheenjohtajalle esityksen kokouksen pitämisestä ilmoittamansa asian käsittelyä varten. Tällöin puheenjohtaja määrää kokousajan.

Puheenjohtaja voi perustellusta syystä peruuttaa kokouksen.

Esityksessä aluehallituksen kevätkauden 2026 kokousaikatauluksi on huomioita lainsäädännöstä tulevat määrääajat sekä hallinnollinen prosessi siten, että jokaisen aluehallituksen kokouksen käsittelyyn tulevien asioiden määrää olisi tarkoituksenmukaisella tasolla ja, että ne myös jakautuisivat mahdollisimman tasaisesti kokouspäivien välillä.

Toimivalta

Hallintosääntö 128.1 §

Hyvinvointialuejohtajan esitys:

Aluehallitus päättää kokoontua kevätkaudella 2026 seuraavasti:

- maanantai 19.1. klo 9.00 (lähikokous)
- maanantai 9.2. klo 9.00 (hybridikokous)
- maanantai 2.3. klo 9.00 (hybridikokous)
- maanantai 30.3. klo 9.00 (lähikokous)

Aluehallitus

10.11.2025

- maanantai 20.4. klo 9.00 (hybridikokous)
- maanantai 11.5. klo 9.00 (hybridikokous)
- maanantai 1.6. klo 9.00 (lähikokous)
- tiistai 23.6. klo 9.00 (lähikokous)

Päätös:

Tiedoksi

Aluehallitus

10.11.2025

201**Hyvinvointialueen sitoutuminen Pieksämäen sote- ja pelastuskeskuksen rakentamiseen**

Aluehallitus 10.11.2025

7173/00.01.02.02/2025

Valmistelija

Tila- ja tukipalvelujen johtaja Veli Matti Thure. 044 3519658

Pieksämäen kaupungissa sijaitseva nykyinen sotekeskus on hyvinvointialueelle vuokratulta kooltaan n. 16.000 m². Pinta-alaan eivät sisälly laboratoriotilat ja tuotantokeittiö, näistä vain ensin mainittu on tarkoitus sijoittaa uudisrakennukseen. Nykyinen sotekeskus on kooltaan tulevia tarpeita varten liian suuri ja muodoltaan hankala. Pieksämäen nykyinen pelastuslaitos siirtyy vuodenvaihteessa toimimaan henkilöstötilojen osalta väistötiloissa.

Etelä-Savon hyvinvointialueen strategiassa Pieksämäki tulee jatkossakin olemaan yksi kolmesta keskuspaikasta, jossa halutaan ylläpitää vahvaa palvelutarjontaa. Nykyiset tilat ovat käyttöikänsä päässä ja kiinteistössä on raportoitu laajasti sisäilmaan liittyvistä haasteista jo vuosien ajan. Uudisrakentamisella tavoitellaan merkittävää tilojen tiivistämistä. Uusien toimintamallien käyttöönoton kautta tavoitellaan tilankäytön optimointia ja tehokkuutta, sekä kustannussäästöjä. Osa nykyisistä tiloista on epätarkoituksenmukaisia suhteessa nykyiseen toimintaan ja tilankäyttö on tehotonta. Uudisrakennuksessa palvelukokonaisuuksia järjestellään uudelleen vastaamaan paremmin nykyisiä ja tulevaisuudessa tavoiteltuja palvelupolkuja sekä työntekijöiden yhteistyön ja tehokkaan resursoinnin että asiakkaan palvelutarpeen toteuttamisen näkökulmista.

Palveluihin ei ole Pieksämäellä tiedossa olevia muutostarpeita, mutta tilojen yhteiskäytön ja hyvän tilasuunnittelun avulla toiminta saadaan mahtumaan huomattavasti nykyistä pienempiin tiloihin. Tilasuunnittelun kautta ohjataan

Aluehallitus

10.11.2025

myös uusiin toimintatapoihin huomioiden tulevaisuudessa entisestään kasvava digitaalisuuden hyödyntäminen ja työn monipaikkaisuus. Uudet tilat mahdollistavat joustavammat periaatteet tilojen käyttöön, mikä parantaa tilojen käyttöastetta. Suunnitelmana on toteuttaa sotekeskus ja pelastuslaitos kahtena erillisenä rakennuksena mutta tiiviisti toistensa läheisyyteen.

Kustannusarvio vuosille 2026–2028 on 25 635 000 euroa, josta arvioidaan vuonna 2026 käytettävän n. 3 M€. Kustannusten arvioitu jako 80 % sotekeskukseen ja 20 % pelastuslaitokseen. Tarkennettujen suunnitelmien perusteella oikeampi jakauma olisi 70 % sotekeskukseen ja 30 % pelastuslaitokseen.

Toimivalta

Hallintosääntö 9.2 §

Hyvinvointialuejohtajan esitys:

Aluehallitus päättää, että hyvinvointialue sitoutuu Pieksämäen sote- ja pelastuskeskuksen rakentamiseen edellyttäen valtioneuvoston myöntämän lainanottovaltuuden ehtojen täyttymistä ja lainanottovalmiuden voimassaoloa.

Päätös:

Tiedoksi

Pieksämäen kaupunki

Aluehallitus

10.11.2025

Tiedoksi saatettavat asiat

Aluehallitus 10.11.2025

Aluehallitukselle tiedoksi seuraavat asiat:

1. THL HVA strategisen johdon kyselyn yhteenveto 2025
2. Lausunto Hallituksen esitykseen eduskunnalle laiksi hyvinvointialueesta annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta (kohdennettu alijäämän kattamista koskevan määrärajan jatkaminen)
3. Valtioneuvoston päätös, Etelä-Savon hyvinvointialueen vuoden 2026 lainanottovaltuuden muuttaminen
4. Lausunto luonnokseen hallituksen esitykseksi koulutuskorvauksen lakkauttamista koskevaksi lainsäädännöksi VN/20317/2025
5. Etelä-Savon hyvinvointialueen selvitys EOAK/2820/2024 (Vanhusten palveluasumista koskeva ohjeistus)
6. Kooste Valviran ja Itä-Suomen aluehallintoviraston päätöksistä ja ilmoituksista ajalta 8.9.-5.11.2025 koskien yksityisten sosiaali- ja terveyspalveluiden antamista
7. Lausunto eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnalle hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi sosiaalihoitolain, ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain ja sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta HE 113/2025 vp
8. [Vaadimme keskussairaalan palveluiden säilyvän Savonlinnassa lain sallimissa rajoissa -adressi](#) luovutettu aluevaltuuston puheenjohtajalle 17.9.2025.
9. [Omavalvonnan osavuositarkastus 5–8/2025](#)

Hyvinvointialuejohtajan esitys:

Aluehallitus merkitsee asiat tiedoksi.

Aluehallitus

10.11.2025

Päätös:

Liitteet

Numero Otsikko

Liite 4 THL HVA strategisen johdon kyselyn yhteenveto 2025

Liite 5 Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi hyvinvointialueesta annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta (kohdennettu alijäämän kattamista koskevan määräajan jatkaminen)
VN/20605/2025

Liite 6 Valtioneuvoston päätös 9.10.2025 VN/18866/2025, Etelä-Savon hyvinvointialueen vuoden 2026 lainanottovaltuuden muuttaminen

Liite 7 Lausunto, luonnos hallituksen esitykseksi koulutuskorvauksen lakkauttamista koskevaksi lainsäädännöksi VN/20317/2025

Liite 8 Etelä-Savon hyvinvointialueen selvitys EOAK/2820/2024

Liite 9 Kooste Valviran päätöksistä

Liite 10 Kooste Itä-Suomen aluehallintoviraston päätöksistä

Liite 11 Lausunto eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnalle hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi sosiaalihuoltolain, ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain ja sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta HE 113/2025
vp

Aluehallitus

10.11.2025

203

Tarkastuslautakunnan talousarvio 2026

Tarkastuslautakunta 23.09.2025 § 60

Tarkastuslautakunta valmistelee hyvinvointialuelain 125 §:n kohdan 6 mukaan arvioinnin ja tarkastuksen talousarvion.

Toimivalta

Laki hyvinvointialueesta 125 §

Puheenjohtajan selostus:

Tarkastuslautakunta valmistelee talousarvioesityksen vuodelle 2026 ja esittää sen viemistä aluehallitukselle ja edelleen aluevaltuustolle hyväksyttäväksi.

Päätös:

Tarkastuslautakunta valmisteli talousarvioesityksen vuodelle 2026 ja päätti esittää sen viemistä aluehallitukselle ja edelleen aluevaltuustolle hyväksyttäväksi.

Tiedoksi

aluehallitus
aluevaltuusto

Aluehallitus 10.11.2025

5859/00.01.02.02/2025

Valmistelija

Hallintopalvelujohtaja Antti Laurikainen, puh. 044 351 2502

Aluehallitus

10.11.2025

Hyvinvointialueesta annetun lain (611/2021) 125 §:n mukaan tarkastuslautakunnan tulee valmistella aluehallitukselle arvioinnin ja tarkastuksen talousarvio. Tarkastuslautakunta on hyväksynyt arvioinnin ja tarkastuksen vuoden 2026 talousarvioesityksen kokouksessaan 23.09.2024 (§ 60).

Aluehallitukselle valmisteltuun hyvinvointialueen talousarvioesitykseen vuodelle 2026 on sisällytetty tarkastuslautakunnan talousarvio vuodelle 2026.

Toimivalta

Laki hyvinvointialueesta (611/2021), 125 §

Hyvinvointialuejohtajan esitys:

Aluehallitus päättää, että tarkastuslautakunnan talousarvio sisältyy hyvinvointialueen talousarvioon 2026.

Päätös:

Tiedoksi

Tarkastuslautakunta

Liitteet

Numero Otsikko

Liite 12 Tarkastuslautakunta TA 2026

Liite 13 Talousarvion toteutuminen 01-08_2025

Aluehallitus

10.11.2025

204**Vuoden 2026 talousarvio ja taloussuunnitelma vuosille 2026-2028**

Aluehallitus 10.11.2025

7077/02.02.00/2025

Valmistelija

Rahoitusjohtaja Arto Jalkanen puh. 040 359 6841, Henkilöstöjohtaja Petri Alaluusua puh. 040 6567232, juristi Aki Rasimus, puh. 040 6567444

Hyvinvointialuelain 115.1 §:n mukaan aluevaltuuston on kunkin vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä hyvinvointialueelle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio, jossa otetaan huomioon hyvinvointialuekonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä aluevaltuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma vähintään kolmeksi vuodeksi. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Taloussuunnitelma on hyvinvointialuelain 115.2 §:n mukaan laadittava siten, että se on tasapainossa tai ylijäämäinen viimeistään toisen talousarviovuotta seuraavan vuoden päättyessä. Taloussuunnitelman tasapainossa voidaan ottaa huomioon talousarvion laadintavuoden taseeseen kertyväksi arvioitu ylijäämä. Hyvinvointialueen taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään kahden vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Tässä määrääjassa tulee kattaa myös talousarvion laadintavuonna tai sen jälkeen kertynyt alijäämä. Taloussuunnitelmassa hyväksytään hyvinvointialueen ja hyvinvointialuekonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Tavoitteiden on toteutettava hyvinvointialuestrategiaa.

Hyvinvointialuelain 115.3 §:n mukaan talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Lisäksi talousarviossa osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Rahoitustarvetta

Aluehallitus

10.11.2025

ei saa kattaa pitkäaikaisella lainalla. Investointia varten hyvinvointialue voi kuitenkin ottaa pitkäaikaisen lainan, jos valtioneuvosto on antanut sille lainanottovaltuuden hyvinvointialuelain 15 §:n mukaisesti.

Talousarviossa ja -suunnitelmassa on hyvinvointialuelain 115.4 §:n mukaan käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Investointiosasta on ilmettävä hyvinvointialueen investointien lisäksi hyvinvointialuekonsernin toiminnallisesti ja taloudellisesti merkittävimmät investoinnit ja sen on perustuttava 16 §:ssä tarkoitettuun investointisuunnitelmaan, jonka toimivaltaiset ministeriöt ovat hyväksyneet.

Lähtökohdat talousarviovalmistelulle ovat olleet hyvin haastavat, sillä Etelä-Savon hyvinvointialueen taseessa on vuoden 2024 tilinpäätöksessä noin 76,6 miljoonaa euroa kumulatiivista alijäämää. Kolmannen vuosineljänneksen osavuosikatsaus ennustaa vuodelle 2025 noin 14,7 miljoonan euron alijäämää, joka toteutuessaan tarkoittaisi noin 81,3 miljoonan euron kumulatiivista alijäämää vuoden 2025 tilinpäätöksessä. Liitteenä oleva talousarvioesitys päättyy vuoden 2026 osalta noin 10 miljoonan euron ylijäämään, ja taloussuunnitelma vuodelle 2027 osoittaa noin 21,8 miljoonan euron ylijäämää. Näin ollen kumulatiiviset alijäämät eivät ennätä tulla katetuiksi hyvinvointialuelain asettamassa määräajassa. Etelä-Savon hyvinvointialue on kuitenkin tehnyt määrätietoisesti töitä talouden tasapainottamiseksi ja kulukasvun hillitsemiseksi. Tämä on vaatinut ja vaatii edelleen määrätietoista, rohkeaa ja johdonmukaista talouden tasapainottamista, mitä myös hyvinvointialueiden ohjaamisesta vastaavat ministeriöt ovat Etelä-Savon hyvinvointialueelta ohjausneuvotteluissa vahvasti edellyttäneet.

Aluehallitus hyväksyi vuoden 2026 talousarvioraamin 10.6.2025 § 141. Talousarvioraamissa on huomioitu vuonna 2024 päätetyt sopeutustoimet. Aluevaltuusto teki 7.10.2024 § 70 päätökset vuosien 2025 ja 2026 sopeutustoimista, mutta osa sopeutuksista palautui uudelleen valmisteltaviksi. Näistä aluevaltuusto päätti 11.12.2024 § 77 talousarvion

Aluehallitus

10.11.2025

yhteydessä. Vuoden 2026 talousarvioon kohdistuu aiempien päätösten perusteella yhteensä 23,2 miljoonan euron sopeutustavoitteet. Lisäksi vuodelta 2025 siirtyy n. 8,9 miljoonaa toteutumattomia sopeutuksia vuodelle 2026. Näiden lisäksi yt-menettelyn lopputulemana talousarvioon sisällytetään n. 25 miljoonan sopeutustavoitteet.

Osana talousarviovalmisteluprosessia aluehallitukselle ja -valtuustolle pidettiin seminaari talousarviovalmistelun tilanteesta 3.11.2025 ja kerrottiin talousarvioesityksen päätyvän 10 miljoonan euron ylijäämäiseen tulokseen.

Sopeuttamistoimien taustalla on talouden tasapainottaminen, ja lisäksi vuosien 2025 ja 2026 lainanottovaltuuksien ehtona on ollut talouden sopeuttaminen ja lainanhoitokyvyn turvaaminen. Etelä-Savon hyvinvointialue sai 19.3.2025 valtiovarainministeriöltä tiedon, että vuoden 2025 lainanottovaltuuden ehdot ovat täyttyneet toimitettujen taloussimulaation sekä kuvattujen sopeuttamistoimien myötä. Sopeutustoimia esitettiin vuosille 2027-2028, mutta vaikean taloustilanteen vuoksi sopeutustoimiin ryhdyttiin aikaisemmin ja niitä on sisällytetty vuoden 2026 talousarvioon.

Myös vuoden 2026 lainanottovaltuuteen liittyy ehtoja:

- Hyvinvointialueen aiemmin tekemien sopeutuspäätösten toimeenpanoa tulee jatkaa. Alueen palveluverkkoa tulee tiivistää huomioiden alueen vähentävä väestön määrä.
- Savonlinnan sairaalaan kohdentuvien tila- ja laiteinvestointien tulee olla tarkoituksenmukaisia ottaen huomioon terveydenhuoltolain mukaisesti päivystys- ja leikkaustoiminnan osalta kaventunut sairaalan palveluvalikoima. Huomioon on otettava sairaala rooli ja sen muutokset osana Etelä-Savon ja itäisen yhteistyöalueen suunnitelmia ja YTA-sopimusta. Tila- ja laiteinvestointien tulee olla toteuttamistavaltaan sellaisia, jotka mahdollistavat toiminnan ja palveluvalikoiman joustavan

Aluehallitus

10.11.2025

muuttamisen myös tulevaisuudessa. Esimerkiksi vastaanotto- ja vuodeosastotilojen tulee soveltua muutettavaksi perusterveydenhuollon toimintojen käyttöön.

- Etelä-Savon hyvinvointialueen tulee laatia ja toimittaa valtiovarainministeriölle 30.1.2026 mennessä hyvinvointialueen hallintosäännön mukaisen toimielimen hyväksymä suunnitelma tuottavuus- ja taloudellisuustoimenpiteistä, jotka varmistavat alueen lainanhoitokyvyn pitkälläkin aikavälillä ja turvaavat lakisääteiset palvelut. Suunnitelma tulee käydä läpi hyvinvointialueen aluehallituksessa ja aluevaltuustossa. Suunnitelman tulee sisältää vuosittaiset tuottavuutta parantavat toimenpiteet ja rahamääräiset lainanhoitokykyä kuvaavat tavoitteet, joiden toteutumista on mahdollista seurata.
- Valtiovarainministeriö voi hylätä suunnitelman tai edellyttää sen täydentämistä, jos on ilmeistä, että toimenpiteet eivät ole riittäviä lainanhoitokyvyn varmistamiseksi. Ilmoitus suunnitelman hylkäämisestä tai tarpeesta täydentää suunnitelmaa tulee antaa Etelä-Savon hyvinvointialueelle 17.2.2026 mennessä. Hyvinvointialue voi täydentää suunnitelmaa valtiovarainministeriön käsittelyn perusteella 31.3.2026 mennessä. Valtiovarainministeriö voi pyytää hyvinvointialuetta raportoimaan suunnitelman toteutumisesta puolivuosittain

Vuosien 2025 ja 2026 lainanottovaltuuksiin liittyvät valtioneuvoston päätökset löytyvät talousarviokirjan oheismateriaalista.

Asiakasmaksuissa sovelletaan lainsäädännön mahdollistamia maksimitasoja, jotka ovat talousarvion laadinnan perustana. Asiakasmaksuhinnasto tuodaan toimielinkäsittelyyn omana erillisenä asianaan. Uusissa palvelujen ostoja koskevissa hankintasopimuksissa

Aluehallitus

10.11.2025

hinnankorotusten maksimitasona pidetään edelleen lähtökohtaisesti hyvinvointialueindeksiä, kuten aluehallitus on jo 25.9.2023 § 277 linjannut. Talousarvion valmistelu- ja laatimisperusteita, hyvinvointialueen taloussuunnittelukauden rahoitusnäkömää ja talousarvioon vaikuttavaa talouden tasapainottamisen kokonaisuutta käsitellään liitteenä olevan talousarviokirjan kappaleessa 2.

Liitteenä on yhteenveto aluevaltuuston aiemmin päättämistä vuodelle 2026 kohdistuvista sopeutustoimenpiteistä sekä tiedot vuodelta 2025 siirtävistä sopeutustoimista. Näiden lisäksi yhteenvedosta löytyy toimialakohtaiset kokonaissummat yt-menettelyn sopeutuksista.

Vuoden 2026 talousarvioesitys päättyy 10 miljoonan euron ylijäämään. >

Yhteistoimintaneuvottelut:

Aluehallitus on 10.6.2025 §:ssä 141 päättänyt talousarvioraamista vuodelle 2026 ja valtuuttanut henkilöstöjohtajan käynnistämään tarvittaessa edellä työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella annetun lain (449/2007) 4 §:n mukaiset yhteistoimintaneuvottelut, päättämään neuvottelukutsun laatimisesta, sisällöstä, lähettämisestä ja työnantajan edustajien nimeämisestä yhteistoimintaneuvotteluun sekä vastaamaan yhteistoimintaneuvottelujen käytännön toteutuksesta. Neuvotteluissa tavoiteltiin 25 milj. euron säästövaikutusta. Neuvottelut koskivat lähtökohtaisesti koko Etelä-Savon hyvinvointialueen henkilöstöä joko välittömästi tai välillisesti ja sopeuttamistoimenpiteet tulisivat koskemaan 600 henkilöä koko organisaation laajuisesti.

Työnantaja toimitti yhteistoimintaneuvotteluun liittyvän kutsun ja oheismateriaalin henkilöstöjärjestöjen edustajille 11.9.2025.

Yhteistoimintaneuvottelujen asialista, neuvotteluesitys, toimintasuunnitelma ja työllistymistä edistävä toimintasuunnitelma toimitettiin neuvotteluun osallistuville työnantajan ja henkilöstöjärjestöjen

Aluehallitus

10.11.2025

edustajille. Neuvotteluesitys ja työllistymistä edistävä toimintasuunnitelma toimitettiin työvoima- ja elinkeinotoimistolle.

Yhteistoimintaneuvotteluja käytiin 17.9.2025 lukien kuuden viikon ajan.

Neuvotteluissa käsiteltiin sopeutussuunnitelmia toimialoittain.

Yhteistoimintaneuvottelut saatettiin päätökseen 29.10.2025.

Henkilöstöjärjestöjen edustajat ovat neuvotteluissa edustaneet koko henkilöstöä. Yhteistoimintamenettelyllä on pyritty turvaamaan henkilöstön vaikutusmahdollisuudet lain piirissä olevissa työnantajan päätösasioissa. Suunniteltuja muutoksia ja niiden perusteita, vaikutuksia ja mahdollisia vaihtoehtoja työnantajan näkemyksen mukaan on käyty läpi yhteistoimintalain hengen mukaisesti vuoropuhelussa henkilöstöjärjestöjen edustajien kanssa. Neuvottelut ovat päättyneet erimielisinä. Järjestöjen jättämät lausunnot ovat 29.10.2025 pidetyn neuvottelupöytäkirjan liitteinä. Henkilöstöön kohdistuvien sopeutustoimien säästövaikutus on n. seitsemän miljoonaa euroa.

Neuvottelujen aikana hyvinvointialueen lakisääteinen palvelutuotanto pyrittiin pitämään niin normaalina kuin mahdollista. Asiakas- ja potilasturvallisuutta ei vaarannettu missään tilanteessa.

Kaikki esitettävät toimenpiteet toteutetaan taloudellisin ja tuotannollisin perustein.

Yhteistoimintaneuvottelujen lopputuloksena irtisanomisuhka kohdistuu 158 tehtävään ja näissä tehtävissä toimiviin henkilöihin. Irtisanomisen välttämiseksi työnantaja selvittää mahdollisuudet sijoittaa henkilöt toisiin tehtäviin.

Hallintosäännön 9.2 §:n 6 kohdan mukaan aluehallitus edustaa hyvinvointialuetta työnantajana ja vastata hyvinvointialueen henkilöstöpolitiikasta. Edellä mainitun mukaisesti aluehallituksella on

Aluehallitus

10.11.2025

yksinomainen toimivalta yhteistoimintamenettelyyn liittyvissä asioissa, joka tarkoittaa, että aluevaltuustolla ei ole toimivaltaa asiassa.

Oheismateriaalina oleva 29.10.2025 yhteistoimintaneuvottelun pöytäkirja liitteineen ja toimialojen neuvottelun aikana esittämät yhteenvedot ennakkovaikutusten arvioiteineen eivät ole vielä julkisia (Julkisuuslain 6 § 9 k).

Toimivalta

Hallintosääntö 9.2 § 6 kohta

Hyvinvointialuejohtajan esitys:

Aluehallitus päättää

1. todeta, että työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella annetun lain (449/2007) mukaiset yhteistoimintaneuvottelut on käyty ajalla 17.9.2025-29.10.2025 ja saatu päätökseen sekä yhteistoimintaneuvotteluissa esitetyt sopeuttamistoimenpiteet käsitellään osana Etelä-Savon hyvinvointialueen vuoden 2026 talousarviota ja taloussuunnitelmaa;
2. merkitä tiedoksi vuoden 2026 talousarvioesityksen ja vuosien 2026-2028 taloussuunnitelman valmistelutilanteen;
3. jatkaa asian käsittelyä 24.11.2025, jolloin aluehallitus esittää aluevaltuustolle vuoden 2026 talousarvion ja 2026-2028 taloussuunnitelman hyväksymistä. Lisäksi aluehallitus esittää aluevaltuustolle, että se valtuuttaa rahoitusjohtajan tekemään talousarviokirjaan tarvittaessa teknisiä korjauksia.

Päätös:

Aluehallitus

10.11.2025

Tiedoksi

Liitteet

Numero Otsikko

Liite 14 Talousarvio 2026 ja taloussuunnitelma 2026-2028_esitys (0711_2025)

Liite 15 Valtioneuvoston päätös 9.10.2025 VN/18866/2025, Etelä-Savon hyvinvointialueen vuoden 2026 lainanottovaltuuden muuttaminen

Liite 16 Ei-julkinen asiakirja

Liite 17 Eloisa Strategia_luonnos 07112025

Oheisaineisto

Otsikko

Ei-julkinen asiakirja

Valtiovarainministeriön kirje 19.3.2025 Etelä-Savon hyvinvointialueen talouden tasapainottamisohjelmasta, VN/24837/2024

Valtioneuvoston päätös Etelä-Savon hyvinvointialueen vuoden 2025 lainanottovaltuuden muuttamisesta

Valtioneuvoston julkaisu_Hyvinvointialueiden strategiset tavoitteet vuosille 2025-2029